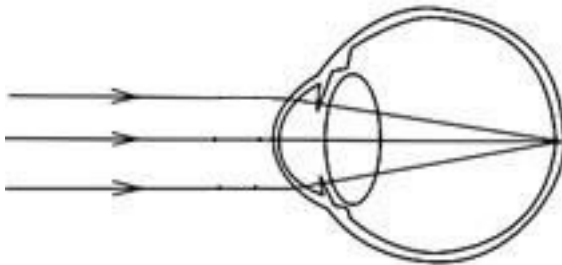

Brilafwijkingen

Informatie
voor patiënten

Een brilafwijking (refractieafwijking) is een afwijkende vorm (brekingsafwijking) van het oog waardoor het beeld dat het oog binnenkomt niet precies op het netvlies valt. Hierdoor ontstaat een onscherp beeld, dat met een brillenglas gecorrigeerd kan worden.

Om scherp te kunnen zien moeten de lichtstralen op een punt op het netvlies samenvallen. Bij een oog zonder refractieafwijking, zorgen het hoornvlies en de ooglens ervoor, dat het beeld waarna we kijken precies op het netvlies valt en dus een scherp beeld wordt.

Als de sterkte van het hoornvlies en de ooglens niet goed in verhouding staan tot de lengte van de oogbol vallen de stralen bij kijken in de verte niet samen op het netvlies. Het beeld wordt niet scherp afgebeeld.

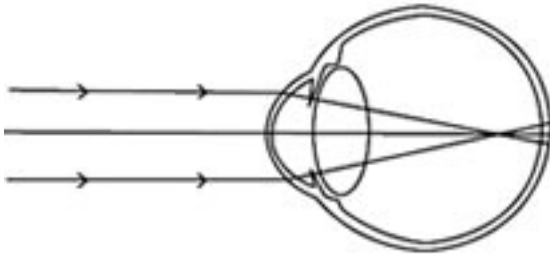
Er bestaan verschillende soorten refractie-afwijkingen:

- Myopie
- Hypermetropie
- Astigmatisme
- Anisometropie

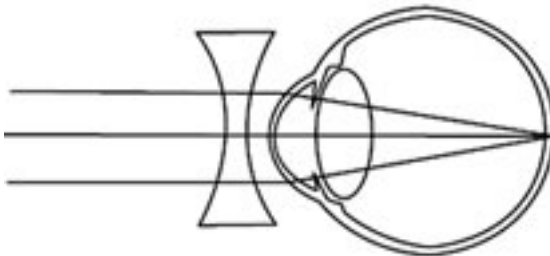
Myopie

Ook wel bijziendheid of minglazen genoemd.

Bij myopie is het oog te lang, waardoor het beeld voor het netvlies valt. Bijzienden zien in de verte slechter dan dichtbij. Door een minbril te gaan dragen valt het beeld weer op het netvlies, waardoor er een scherp beeld ontstaat en er weer beter gezien kan worden.

Bijziendheid zonder (bril)correctie

Bijziendheid met min-correctie

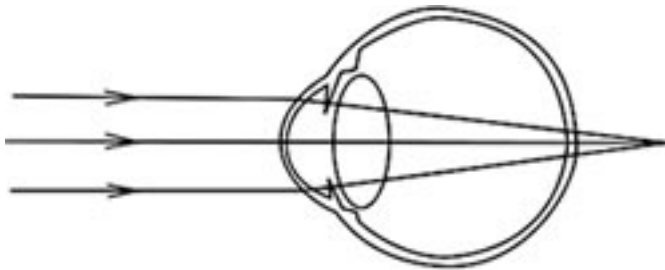
Hypermetropie

Ook wel verziendheid of plusglazen genoemd.

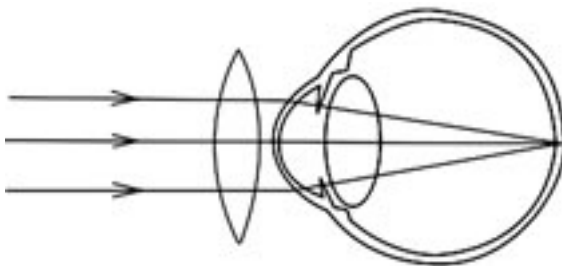
Bij hypermetropie is het oog te kort waardoor het beeld achter het netvlies valt. Verzienden zien dichtbij slechter dan op afstand.

Kinderen met een hypermetropie kunnen vaak nog redelijk goed zien, omdat ze door inspanning hun ooglens kunnen aanpassen. Dit heet accommoderen. Ze zijn in staat de hypermetropie tot een bepaalde sterkte te compenseren.

Wanneer de hypermetropie te hoog is kunnen er klachten ontstaan als wazig zien, hoofdpijnklaften en vermoeide ogen. Dit zijn redenen om een bril voor te schrijven. Ook bij bepaalde vormen van scheelzien wordt een bril geadviseerd.

Verziendheid zonder (bril)correctie

Verziendheid met plus-correctie

Astigmatisme

Ook wel cilinderafwijking genoemd.

Wanneer het oog niet mooi rond is maar eivormig/ovaal, spreek je van astigmatisme. Door het astigmatisme wordt het beeld gedeeltelijk onscherp op het netvlies afgebeeld. Bij de geboorte zijn de ogen soms astigmaat, vaak neemt het astigmatisme in de loop van de eerste levensjaren af, bij sommige patiënten neemt echter het astigmatisme toe.

Astigmatisme wordt gecorrigeerd door een bril met cilinderglazen. Vaak gaat astigmatisme gepaard met hypermetropie of myopie.

Anisometropie

Wanneer de ogen een verschillende sterkte hebben, spreek je van een anisometropie. Bij deze afwijking heb je een grote kans op het ontwikkelen van een lui oog (amblyopie), omdat de hersenen twee verschillende beelden ontvangen. Een scherp en een wazig beeld. Doordat één oog een wazig beeld doorgeeft aan de hersenen ontwikkelt dit oog zich niet goed. Dit wordt een lui oog genoemd.

Bepalen van de sterkte afwijking bij kinderen

De brilsterkte bij kinderen wordt opgemeten door de orthoptist. Beide ogen worden daarvoor gedruppeld. Door deze druppels kunnen de spiertjes, die de ooglenzen bol maken om dichtbij scherp te zien, tijdelijk hun werk niet meer doen. Hierdoor is betrouwbaar te meten of een kinderoog een brilsterkte nodig heeft. Door deze druppels kunnen ook de spiertjes die de pupil vernauwen, bij fel licht, niet goed werken. Hierdoor blijft de pupil groot. Afhankelijk van welke druppels er worden gebruikt kan er enkele uren of dagen een overgevoeligheid voor licht bestaan. Hiervoor kan een zonnebril gedragen worden. Ook zal er met name dichtbij wazig gezien worden.

Volwassenen kunnen voor het aanmeten van een bril naar een optometrist of een opticien.

Uitzoeken kinderbril

Aan kinderbrillen worden andere eisen gesteld dan aan brillen voor volwassenen. Zo is het belangrijker dat de bril tegen een stootje kan tijdens het spelen en dat een kind zich prettig voelt bij een bril. Ieder kind heeft zijn eigen smaak en voorkeur. Sommige kindere willen graag een bril, zoals hun favoriete zanger of zangeres en anderen willen liever een bril in een bepaalde kleur. De meeste opticiens hebben daarom een groot assortiment aan kinderbrillen. Probeer een goede opticien in de buurt te vinden, zodat wanneer de bril stuk is, de bril snel gerepareerd kan worden.

Belangrijke tips bij het uitzoeken van een kinderbril

- Kies voor kunststof glazen, want deze gaan minder snel kapot en geven dus meer bescherming
- Laat ook de glazen ontspiegelen. Hierdoor worden schitteringen verminderd. Bovendien ziet het er mooier uit
- Het montuur moet niet te klein zijn, kinderen groeien nog
- Kies voor flexibele pootjes. Zo kan de bril meer klappen opvangen en staat de bril minder snel scheef
- Kies voor krasbestendige glazen door middel van een beschermlaag
- Vraag of de opticien laat zien hoe de glazen eruit gaan zien, soms is het aan te raden om de glazen dunner te laten slijpen, dit met name bij een hogere sterkte. Hierdoor zijn de glazen minder zwaar, het ziet er mooier zijn, ook omdat er minder vertekening van de ogen is
- Eventueel ook een zwembril/sportbril op sterkte aanschaffen wanneer een kind een hogere brilsterkte draagt en zich onzekerder voelt zonder bril.

Gewenning aan de bril

Myopie

Wanneer een kind een minbril moet gaan dragen omdat er problemen zijn met kijken in de verte, is er vaak weinig gewenning nodig.

Bij een lage minsterkte kan het voorkomen dat de bril bijvoorbeeld alleen naar behoefte gedragen mag worden, zoals op school en bij het tv kijken. Als de minsterkte gaat toenemen is het advies om de gehele dag de bril te gaan dragen (zeker in het verkeer). In de meeste gevallen neemt een minsterkte in de groei toe.

Hypermetropie

Een plusbril heeft vaak meer gewenning nodig. Kinderen zijn vaak gewend om hun ogen zo in te spannen om goed te kunnen zien dat het even kan duren voordat de ogen aan de bril gewend zijn.

Bij lage plussterktes kan het zijn dat het kind weinig verschil merkt bij het kijken met of zonder de bril. Dit komt omdat de bril bijvoorbeeld geadviseerd is om comfortabel te kunnen kijken.

Hierdoor zijn de ogen minder snel vermoeid, waardoor er minder vaak hoofdpijnklachten ontstaan.

Astigmatisme

Bij astigmatisme/cilinderafwijking zie je vaak een snelle gewenning. In het begin kunnen kinderen aangeven het beeld met bril vervormd en/of scheef waar te nemen.

Anisometropie

Wanneer een kind maar aan één oog een sterkte afwijking heeft, moet er soms ook een bril gedragen worden. Het kind ziet dan met de bril vaak net zo goed als zonder de bril. Het goede oog zonder sterkte afwijking vangt alles op. Het is wel van belang om de bril goed te dragen, omdat het oog met de sterkteafwijking een lui oog kan worden. Vaak wordt de bril voorgeschreven als behandeling voor een lui oog, soms in combinatie met afplakken van het goede oog.

Prisma's

Bij mensen die problemen hebben met de samenwerking van de ogen of last hebben van dubbelbeelden, kunnen prisma glazen worden voorgeschreven. Deze glazen zorgen ervoor dat u weer comfortabel kunt zien en dat het dubbelzien verdwijnt. Prismaglazen worden voorgeschreven door een orthoptist. Bij onjuist gebruik kunnen de prismaglazen klachten veroorzaken en/of verergeren.

Wilt u meer informatie?

Als u na het lezen nog vragen heeft, neem dan contact op met uw behandelend orthoptist. Zij geeft u graag meer informatie.

Meer informatie vindt u op:

- www.cwz.nl bij specialisme orthoptie
- www.orthoptisten.info

Adres en telefoonnummer

Canisius-Wilhelmina Ziekenhuis
Weg door Jonkerbos 100
6532 SZ Nijmegen

Polikliniek oogheelkunde B70
Telefoon 024-365 82 15
Website: www.orthoptie.cwz.nl

Bij het maken van deze tekst is gebruik gemaakt van de folders van de Nederlandse Vereniging van Orthoptisten.